

Sammenslutninger af flere Virksomheder til een (Fusion, Merger) vil ogsaa af de fleste regnes for Truster.

Nogle Forfattere betragter de to førstnævnte Former: den oprindelige Trustform og Kontrolselskabet som Truster i snævrere Forstand, det vil sige Sammenslutninger, hvor de enkelte Virksomheder er under fælles Ledelse, men endnu formelt bestaar. Andre og sikkert de fleste medtager Fusionen.

Nyere amerikanske Forfattere gaar saa vidt, at de betragter som Truster alle Virksomheder og Sammenslutninger, der ejer eller behersker saa stor en Del af Produktionen af en Vare, at de i alt væsentligt kan bestemme Prisen. Det er Udslag af samme Tendens, naar man f. Eks. her i Landet taler om „Kultrusten“.

Som Truster vil det være naturligt at betragte saadanne Sammenslutninger af Virksomheder, hvorved disse — med eller uden Bevarelse af de enkelte Virksomheders formelle Selvstændighed — opgiver deres reelle Selvstændighed i økonomisk Henseende og stilles under fælles forretningsmæssig Ledelse, for saa vidt Sammenslutningen over eller søger at øve en væsentlig Indflydelse paa Priserne indenfor et mere betydende Marked. Det vil sige, som Truster maa i alt Fald betragtes monopolistiske Sammenslutninger, hvori de enkelte Deltagere ikke har bevaret deres Selvstændighed.

Det synes imidlertid naturligt ogsaa at betragte Enkeltvirksomheder, der *ikke er opstaaet ved Sammenslutning*, som Truster, for saa vidt de udøver en tilsvarende prishæmmende Indflydelse. Truster bliver da monopolistiske Virksomheder eller monopolistiske Sammenslutninger, hvori de enkelte ikke har bevaret deres Selvstændighed. Hvor Trusten er en Enkeltvirksomhed, vil der ikke være Tale om „indbyrdes“ Aftaler, men muligt om Aftaler „med andre Erhvervsvirksomheder“, for saa vidt Priserne da ikke fastsættes ved, at den monopolistiske Virksomhed bekendtgør Priskuranten, eller Prisen indgaar som Bestanddel i Leveringskontrakter for enkelte store Arbejder (Skibe, Huse o. lign.). Saafremt det omvendt kræves, at Trusten ikke blot skal være opstaaet ved Sammenslutning, men i det givne Øjeblik skal være en Sammenslutning af flere, i alt Fald formelt bestaaende Virksomheder, maa den fuldstændige Fusion holdes udenfor.

Endelig kan det nævnes, at ifølge en tysk Forfatter kan man ogsaa kalde meget store Virksomheder, som *ikke* driver nogen *monopolistisk* Politik, for Truster.

ad b. Karteller.

Medens „Trust“ oprindelig er et amerikansk Begreb, er Kartelbegrebet fortrinsvis tysk. Et Kartel er en Sammenslutning af — ikke blot retligt, men ogsaa økonomisk — selvstændige Virksomheder, der søger at udelukke eller begrænse Konkurrencen indenfor et vigtigt Erhvervsomraade. Arbejdsgiverforeninger medregnes lige saa lidt som Fagforeninger. Det kan eventuelt dreje sig om Aftaler, som Virksomhederne enkeltvis afslutter med samme Virksomhed eller Organisation. Nogle Forfattere fremhæver, at det skal være tidsbegrænsede Aftaler.

Blandt Hovedformer af Karteller nævnes gerne Konditionskarteller: Aftaler om Salgsbetingelser, Indpakning af Varerne, Kredit o. lign., Priskarteller: Aftaler om Minimalpris i Tilfælde af Salg eller Maksimalpris i Tilfælde af Køb, Kontingenteringskarteller: Aftaler om Fordeling af Salget eventuelt ved Fordeling af Markedet lokalt (Omraade-Karteller) eller efter Specialiteter. Der kan være Tale om, at der skal betales en Afgift til en fælles Kasse, naar Salget overstiger en bestemt Størrelse, eller Produktionsoverskuddet skal eksporteres. Der kan ogsaa gennem Kartellet foregaa en Gevinstfordeling. Ved Syndikatet eller Syndikatskartellet, der undertiden betegnes som en „højere Kartelform“, findes et fælles Organ, et Salgskontor, der kan være et særligt Selskab.

Ethvert Kartel vil bero paa een eller flere skriftlige eller mundtlige *Aftaler* eller *Kontrakter*. Samtidig vil det paa Grund af den deraf følgende Overensstemmelse i Handlemaade faa Karakter af en mere eller mindre vidtgaaende *Sammenslutning*. I Aarum: „Økonomiske Sammenslutninger“, 1920, er sondret mellem Overenskomster: d. v. s. „løse Sammenslutninger“, bestaaende i „tidsbegrænsede Aftaler“ og „fastere kontraktmæssige Overenskomster“ (Pools, Karteller, Syndikater). Denne Inddeling synes at have en vis Lighed med Inddelingen i Forslagets § 1, 1ste og 2det Punktum, dog saaledes, at begge Udtrykkene „Overenskomster“ og „Aftaler“ anvendes om de løse og mere forbigaaende Forbindelser mellem Virksomhederne.